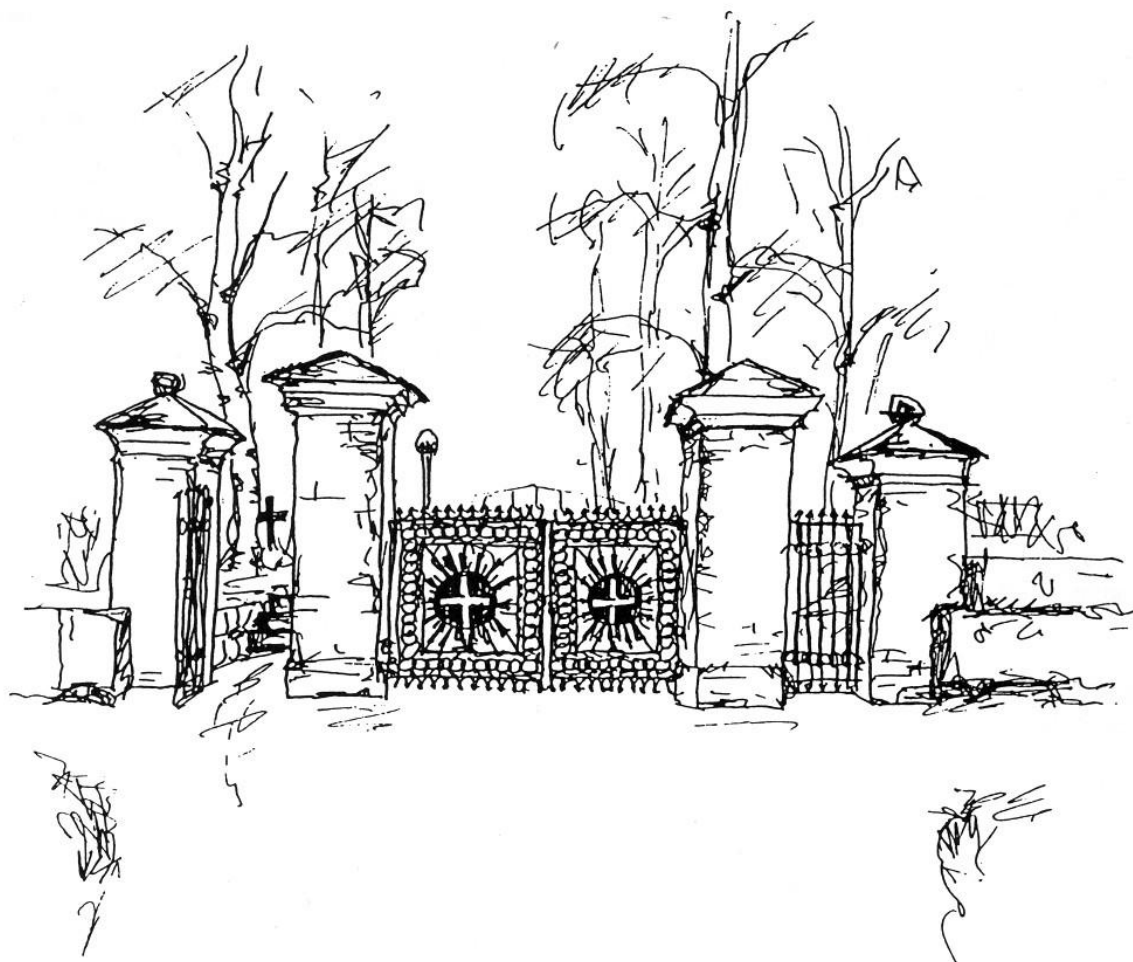

B E G R A V N I N G

Råd och hjälp till anhöriga

 **PEDERSÖRENEJDENS
KYRKLIGA SAMFÄLLIGHET**

När en anhörig har dött

När en anhörig har dött kan det kännas som om livet stannar upp. Samtidigt finns det många praktiska saker som måste skötas i anslutning till begravningen. Det verkar ibland övermäktigt. Trots att det känns tungt är det bra att så långt som möjligt själv sköta det praktiska.

Den kristna begravningen ger oss tillfälle att ta avsked på ett värdigt sätt. De anhöriga kan vända sig till respektive församlings kansli och gravkontor för att få hjälp med de praktiska arrangemangen. Vi hoppas att dessa råd och anvisningar kan vara till hjälp vid ordnandet av begravningen.

Förberedelser för begravningen

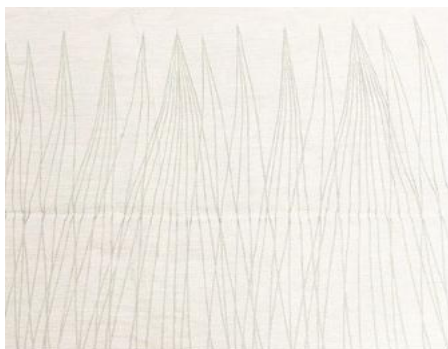
Tid och plats

Dödsattesten sänds från sjukhuset till Institutet för hälsa och välfärd, THL. Begravningstillståndet sänds till Pedersörenejdens kyrkliga samfällighets gravkontor, som har hand om gravläggningar vid Jakobstads, Pedersöre, Esse och Purmo begravningsplatser.

Obduktion kan vara nödvändig om dödsorsaken är oklar. Obduktionerna utförs i regel i Uleåborg och den läkare som utfört obduktionen skriver dödsattest och begravningstillstånd.

Vid församlingens kansli kommer man överens om tid och plats för jordfästning och eventuell minnesstund. Församlingssekreteraren bokar präst och kantor samt församlingsutrymme för minnesstunden om så önskas. Vanligen sker jordfästningen inom 2–3 veckor efter dödsfallet. Begravningsdagar är måndag-lördag. Så långt som möjligt strävar vi till att beakta de anhörigas önskemål.

Jordfästningen kan ske i kyrka eller kapell (till exempel Malmska kapellet), vid gravgården eller i den avlidnes hem. Vid Jakobstads begravningsplats finns ett begravningskapell, Johanneskapellet, med plats för 150 begravningsgäster. Om kistan är en enklare modell eller om man inte har blommor så finns ett bårtäcke utav linne att låna. Bårtäcket är Dora Ljungs design, mönstret heter "Linjernas lek" från Lapuan Kankurit.

Präst och kantor

Medlem i den evangelisk-lutherska kyrkan

För präst och kantor från en församling inom den kyrkliga samfälligheten uppbärs ingen ersättning. Om de anhöriga önskar en annan präst eller kantor bör de själva sköta kontakterna och stå för eventuella omkostnader.

I undantagsfall kan en präst från en annan kristen kyrka eller annat kristet samfund förrätta jordfästningen om det är den avlidnes klart uttalade vilja. Om detta skall man i varje fall komma överens med församlingens kyrkoherde, enligt 3 kap. 14 § i kyrkoordningen.

Inte medlem i den evangelisk-lutherska kyrkan

Församlingens kyrkoherde kan upplåta kyrka eller kapell för jordfästning som förrättas av präst som tillhör annat samfund än vår evangelisk-lutherska kyrka.

Om de anhöriga anhåller om det kan en luthersk präst förrätta jordfästningen om det inte strider mot den avlidnas önskan, eller om prästen på grund av den uppfattning som han erhållit vid själavårdande samtal eller på annat sätt, anser att det föreligger tillräckliga skäl för en jordfästning, enligt 3 kap. 15 § i kyrkoordningen.

Samtal med prästen

För alla parter är det viktigt att de anhöriga har kontakt med den präst som skall förrätta jordfästningen. Prästen tar kontakt med de anhöriga och kommer överens om tid och plats för samtal. Med prästen kan de anhöriga tala om allt som hör samman med dödsfallet och inför jordfästningen. Prästen kontaktar kantorn men de anhöriga kan även vid behov själva ta kontakt med kantorn.

Gravplats och gravgrävning

Gravplats och gravgrävning ordnas vid samfällighetens gravkontor, vid Jakobstads församlingscenter på adressen Ebba Brahe esplanaden 2. Pedersörenejdens kyrkliga samfällighets gravkontor har hand om begravningsplatserna i Jakobstad, Pedersöre, Esse och Purmo.

Användningsrätten till en gravplats kan inlösas för 30 år. Anhöriga kan återinlösa och förlänga rätten till graven när tiden håller på att gå ut.

Nya lediga kistgravplatser finns på kyrkliga samfällighetens samtliga fyra begravningsplatser.

På Jakobstads, Pedersöre, Esse och Purmo begravningsplatser finns särskilda urnegravar, och på begravningsplatserna finns också gemensamma urnlundar, även kallade minneslundar. Uppgifter om lediga gravar och gravarnas pris erhålls från gravkontoret. En frontmans jämte makas gravplats är avgiftsfri.

Gamla gravar och släktgravar

Om man önskar använda en släktgrav som blivit inlöst tidigare, meddelas detta till gravkontoret. En urna kan också nedläggas i en kistgrav.

Ifall det finns flera släktingar som har samma rätt till en gammal grav, dvs. är lika nära släkt med dem som är gravsatta i graven, bör man komma överens sinsemellan med släktingarna innan gravsättningen. Släktingarna i fråga bör ge en skriftlig fullmakt där de ger sitt medgivande till att graven används på nytt.

Då gravplatsen är vald informerar gravkontoret begravningsplatsens personal och gravgrävaren om gravplats och tid för gravsättning.

Om de anhöriga så önskar sätts granris på gravens botten samt under plankorna runt graven inför gravsättningen. För granriset uppbärs en liten avgift. Om de anhöriga själva hämtar granriset till graven uppbärs ingen avgift.

När en gravrätt inlöses skall en gravrättsinnehavare utses. I gravregistret skall finnas uppgifter om gravrättsinnehavare. Eftersom gravrätten är i kraft 30 år bör anhöriga meddela till gravkontoret om graven får en ny gravrättsinnehavare. Den som innehar en gravrätt företräder dem som får gravsättas i graven samt för talan i frågor som gäller graven, så som föreskrivs i begravningslagen och kyrkolagen. Kyrkliga samfällighetens gravkontor ger gärna närmare information.

- **Kistgrav:** i en kistgrav kan finnas en till flera kistplatser beroende på hur stor en grav är. Oftast grävs en grav till djupet 2,10 meter. Då får man ytterligare en kistplats ovanpå på 1,50 m djup. Det betyder att det vanligtvis finns två kistplatser i en grav, en så kallad djupgrav. Vi gräver djupgravar på de nyare områdena och på äldre gravområden där det går att gräva på det sättet. Graven blir då 1 meter bred och med två kistplatser. Man kan även sätta urnor i en kistgrav om alla kistplatser är förbrukade. Det rymmer betydligt fler urnor än kistor i en grav.
- **Urngrav:** i en urngrav begravs endast urnor, oftast får 4–6 urnor plats, enligt vad som bestämts i dispositionsplanen. Principen är den samma som med kistgravar, man kan förse graven med en gravsten och blomplantering. De anhöriga får också själva vara med och utföra gravsättningen av urnan. Senast en vecka före urnsättning bör man meddela till samfällighetens gravkontor tidpunkt och grav.
- **Minneslund:** gravsättningen av urnan i en minneslund sker utan de anhörigas närvaro under sommarhalvåret. Området är gemensamt för alla urnor och man får inte markera platsen för den egna urnan med gravsmyckning eller andra föremål. I stället finns en gemensam plats för gravljus och blommor. Man kan också beställa en minnesplakett från gravkontoret med den avlidnes namn, födelse- och dödsdatum som sätts upp vid minnesplatsen.

Dödsannons

Dödsannonsen i en tidning har ursprungligen varit en inbjudan till begravningen. Då begravning i stillhet har blivit allt vanligare blir en dödsannons i efterhand ett meddelande om dödsfallet, och ett tack för deltagande i sorgen.

Utsjungning och själarिंगning

Enligt gammal kristen sed kan en kort andakt, kallad "utsjungning" hållas i sjukhusets kapell, på vårdinrättningen eller i hemmet, innan den avlidne förs till bårhuset. Anhöriga kan be att församlingsprästen eller sjukhusteologen medverkar vid denna andakt.

Vid jordfästningar i Pedersöre kyrka, Johanneskapellet och Purmo kyrka hämtas kistan till bårhuset vanligen några dagar före begravningen, och vid ankomsten till bårhuset hålls själaringning för den avlidne. De anhöriga kommer överens om detta med den begravningsbyrå som sköter transporten. Önskas själaringning vid någon annan tidpunkt kontaktas gravkontoret.

Bärare

Det behövs 4–6 bärare till kistan. Nära anhöriga är självskrivna bärare. De närmaste bär vid kistans huvudända. Arbetskamrater och nära vänner kan också kallas till bärare. Begravningsbyrån kan vid behov ordna med bärare.

För bärarna känns det tryggare om de på förhand kommit överens om platserna runt kistan och även besökt graven.

Jordfästning

Jordfästningen förrättas i enlighet med kyrkohandboken för den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland. Formuläret för jordfästning, alternativt begravningsgudstjänst, finns som bilaga till psalmboken. Med prästen och kantorn kommer man överens om hur jordfästningen skall genomföras, vilka psalmer man vill sjunga och annan sång och musik som eventuellt skall framföras under jordfästningen. En jordfästning är ett tillfälle med gudstjänstkaraktär, och detta förutsätter att musiken motsvarar de krav som följer härav.

Samfällighetens personal sköter om att det finns blommor på altaret. Om de anhöriga önskar utsmycka kyrkan eller kapellet med andra blommor ansvarar de själva för dessa. Meddela i sådana fall kyrkvaktmästaren eller gravkontoret på förhand.

Jordfästning i kyrkan

Vid jordfästningen följs vanligen följande ordning:

1. Kistan bärs in i kyrkan med fotändan före. I det fall kistan placeras i kyrkan innan jordfästningen, bör det ske cirka 20 minuter före jordfästningen inleds. Kistan kan också bäras in när klockringningen börjar.
2. Kistan placeras i koret med huvudändan mot altaret.
3. Vanligtvis börjar jordfästningen med preludium (sorgmusik). Därefter följer psalm, bibelläsning, grifftetal över den avlidna, jordfästning (tre skovlar sand), bön, välsignelsen och slutpsalm. Om de anhöriga önskar extra musik- eller sångprogram bör man komma överens om detta med präst och kantor.

4. Blommorna läggs ner vid kistan. De närmast anhöriga lägger ner sina buketter först. Det kan också förekomma att de anhöriga önskar att blommorna nedläggs före jordfästningsakten eller att blommorna nedläggs först vid graven.
5. Psalmsång
6. Ytterkläderna tas på och blommorna hämtas, den som lade ner sina blommor sist hämtar dem först osv. för att sedan föras till graven.
7. Kantorn spelar postludium när kistan bärs ut ur kyrkan. Kantorn börjar spela då bärarna ställer sig bredvid kistan. Bärarna har ytterplagg på. Eventuella huvudbonader sätts på och kistan bärs ut med fotändan före. Genast efter kistan går de närmast anhöriga och efter dem övriga begravningsgäster.

Jordfästning i Johanneskapellet

Vid jordfästning i Johanneskapellet förs kistan in i kapellet av vaktmästaren ca. 30 minuter innan jordfästningen börjar. I övrigt tillämpas samma ordning som vid jordfästning i kyrkan.

Vid graven

Kistan bärs ut ur kyrkan, med fotändan före, och förs till graven. Utanför kyrkan eller kapellet kan kistan placeras på en vagn. Om begravningsplatsen inte finns vid kyrkan eller kapellet bärs kistan in i begravningsbilen.

Vid graven vänds kistan så att huvudändan kommer mot minnesmärket och fotändan mot gången. I Purmo följs av hävd ett annat tillvägagångssätt, fotändan vänds mot kyrkan. Band för kistans nedsänkning finns vid graven. Då kistan sänks i graven tar männen av eventuella huvudbonader för en kort stund, men bärarna gör det först efter att kistan sänkts. Bärarna står en kort stund kvar vid graven.

De närmast anhöriga kan om de så önskar kasta blommor eller jord i graven som en symbolisk täckning. Ett lock placeras på graven. Blombuketterna läggs på locket. De närmast anhöriga lägger ner sina blommor först. Därefter kan övriga begravningsgäster lägga ner sina blommor utan att iaktta någon bestämd ordningsföljd, gärna flera samtidigt.

När blommorna har lagts ner sjungs vanligtvis en psalm innan någon av de anhöriga inbjuder till minnesstunden, om en sådan har planerats. På begäran kan också prästen inbjuda till minnesstunden.

Begravningsplatsens anställda sköter senare om att graven blir täckt. När de visnat städas blommorna bort av begravningsplatsens anställda efter ca 2 - 4 veckor. Om anhöriga vill spara de kort och band som finns på blombuketterna är det bäst att klippa bort dem inom ett par dagar efter begravningen för att undvika att de tar skada av väder och vind.

Begravningsplatsens anställda ansvarar även i övrigt för att graven iordningställs efter begravningen. Arbetet är beroende av årstid och grav med kantstenar (grusgrav) kräver längre tid.

Eventuella förändringar av gravens utseende kan samtidigt utföras enligt anhörigas önskemål, så som till exempel borttagning av kantstenar och anläggning av gräs.

Kremering

Vid kremering lämnas kistan i kyrkan/kapellet efter jordfästningen. Blommorna kan föras till graven där urnan senare skall läggas ner. Begravningsentreprenören transporterar kistan till krematoriet i Vasa eller Karleby.

När urnan har överlämnats från krematoriet, läggs den i graven oftast i närvaro av de närmast anhöriga som kommer överens om tidpunkt för urnsättning med gravkontoret. Vid behov kan präst och/eller någon av begravningsplatsens anställda närvara. I bilagan till psalmboken finns ett formulär som kan användas vid detta tillfälle. Inom ett år skall en urna gravsättas. Vid urnsättning vid minneslundarna kan endast en vaktmästare utföra och det sker under sommarhalvåret när marken är tjälfri.

Minnesstund

Efter gravläggningen, eller efter jordfästningen vid kremering, kan man samlas till en minnesstund. För detta ändamål kan församlingens utrymmen användas. Minnesstund kan även hållas i den avlidnes eller någon anhörigs hem, eller i något annat lämpligt samlingsutrymme. Under minnesstunden kan ett fotografi av den avlidne vara framlagt. Blommor och ljus kan ställas bredvid. Prästen och kantorn deltar gärna i minnesstunden om de anhöriga så önskar.

Minnesstundens program kan bestämmas tillsammans med prästen. Programmet blir mera personligt om psalmer och andliga sånger som är omtyckta inom familjen tas med. Lämpligt sång- och musikprogram kan också framföras av de anhöriga, eller någon annan som kontaktats, anhöriga och vänner kan minnas den avlidne med några korta minnesord. Under minnesstunden läses minnesadresserna av en på förhand vidtalad person. Om det kommit rikligt med minnesadresser, kan det räcka med att ett tack framförs från de anhörigas sida. Vid minnesstundens slut kan någon av de anhöriga tacka de närvarande för deltagande.

Själva minnesstunden föregås vanligen av kaffeservering, inom en del familjer är matservering tradition. Om minnesstunden ordnas i församlingens lokaler sköter respektive husmor de praktiska arrangemangen i enlighet med de anhörigas önskemål.

Tacksägelse

Det tillhör den kristna församlingens tradition att i gudstjänsten kungöra att en medlem av församlingen har avlidit. Vanligen sker kungörelsen det söndagen efter begravningen och de närmast anhöriga deltar då i gudstjänsten.

I en del församlingar ihågkoms de som avlidit under året under Allhelgonadagen med ljusständning.

Begravnings- och andra kostnader

För en gravplats debiteras avgift om den inte erlagts tidigare. Grävningskostnader och en avgift för återställande av graven efter begravningen uppbärs också.

Om minnesstund hålls i någon av samfällighetens samlingslokaler uppbärs avgift för duktvätt och timersättning för serveringspersonal.

Om den avlidne inte var medlem i den evangelisk lutherska kyrkan debiteras en hyra för minnesstund i församlingens utrymmen samt för användning av kapell eller kyrka.

Avgifter från 1.2.2026

Kistplats i kistgrav (30 år)	325 €
Kistplats i kistgrav (inte skriven i Jakobstad eller Pedersöre)	340 €
Kistgravutrymme (2), frontveteran + maka/make	0 €
Gravplats, urna (30 år)	110 €
Gravplats, urna (inte skriven i Jakobstad eller Pedersöre)	130 €
Urnplats i minneslund (ingen egen gravrätt)	60 €
Urnplats i minneslund (inte skriven i Jakobstad eller Pedersöre)	70 €
Namnplatta till minneslund	50 €
Gravbalk, nyare områden	160€
Gravöppning/fyllning, kista	495 – 535 €
Gravöppning/fyllning, urna	60 €
Kistgravens iordningställande	120 € + timdeb.
Granris	30 €
Hyra kapell, kyrka och Johanneskapellet	
Hyra, vardag (ej medlem i ev.luth. kyrkan)	253 €
Hyra söndag och allmänna lediga dagar	300€
Hyra gravkapell, Esse, Purmo och Marie kapell (ej medlem i ev.luth.kyrk.)	
Kalla utrymmen	152€
Hyra, församlingshem/kyrkhem,	
(ej medlem i ev.luth. kyrkan), moms ingår	260 – 420 €

Övriga åtgärder

I samband med dödsfallet bör kontakt tas till olika instanser bland annat:

- den avlidnes arbetsgivare (ev. begravningsbidrag, gruppförsäkringar)
- försäkringsbolag (om den avlidne haft försäkringar).

Folkpensionsanstalten och banken får information när dödsfallet antecknas i befolkningsregistret. Inom tre månader efter dödsfallet skall bouppteckning hållas. För detta ändamål krävs bland annat ämbetsbevis och släktutredningar som det lönar sig att beställa i god tid. Om den avlidne var medlem i Jakobstads svenska, Jakobstads finska eller Pedersöre församling beställs ämbetsbevis och släktutredning från Kusten och Ålands centralregistret som nu hittas vid Köpmansgatan 10, 68600 Jakobstad, femte våningen, tel. **040 459 1204**, epost: crkr@evl.fi

Gravminnesmärke

Om graven är ny och ingen gravsten finns från tidigare sätter begravningsplatsens personal ett vitt träkors med den avlidnes namn, födelse- och dödsdatum vid graven några dagar efter begravningen.

Anskaffningen av en minnessten till graven brådskar inte. Minnesmärket kan vara av sten, natursten eller huggen sten, en stenplatta, ett metall- eller träkors, eller ett konstverk. Minnesmärket bör följa

god kristen sed. Samfällighetens gravkontor kan ge närmare uppgifter vid behov, till exempel hur stort minnesmärket kan vara i förhållande till gravens storlek och enligt dispositionsplanen. En plan över minnesmärket sänds till chefen för begravningsväsendet för godkännande innan stenen beställs, till epost: **marianne.brann@evl.fi**.

Finns det ett gammalt gravminnesmärke, är detta alltid värt att spara. Det finns olika möjligheter för hur det kan göras. Kyrkliga samfällighetens gravkontor hjälper gärna till att hitta en bra lösning.

Enligt vårt begravningsreglemente får en gravvård endast placeras på tjälfri mark, dvs. inom tidsramen 1.5–31.10 med reservation för växlingar i väderleken och stenleverantören kan rådgöra med kyrkliga samfällighetens gravkontor om passlig tidpunkt.

Gravskötsel

De anhöriga ansvarar för gravens skötsel. Gravens skötsel kan även överlåtas på samfälligheten mot ersättning. Skötselavtal kan göras för en period på 1, 5 eller 10 år. Prisuppgifter och mer information fås från gravkontoret. Man behöver inte ha en blomplantering, det kan även vara gräsmatta. Gravstenen är på de anhörigas ansvar och om man inte kan rikta den själv kan tjänsten beställas från samfällighetens gravkontor.

Församlingen hjälper i sorgearbetet

Sorgegrupper ordnas kontinuerligt och de anhöriga kontaktas. De anhöriga kan även ta kontakt till den egna församlingens kansli för att få tid till ett personligt samtal.

Litteraturtips

Störst är kärleken	Anja Porio
Smärtan behöver ord	red. Ulrika Hamilton
Sommarlandet – En berättelse om hopp	Eyvind Skeie
Leva vidare	antologi, Verbum förlag
Bönbok för sörjande	bearb. Caroline Krook
Om Sorgen	Caroline Krook
Till samma port	Irja Kilpeläinen
Sorgen och Glädjen	
- om vägen genom sorgen	Westberg, Granger

Öppethållningstider och telefonnummer

Församlingskanslier

Jakobstads svenska församling, Jakobstads församlingscentrum, Ebba Brahe esplanaden 2
Församlingskansliet öppet: **må-ti, to-fre kl. 9-15, on 12-15.**
Tel. 0403 100 410.

Jakobstads finska församling, Jakobstads församlingscentrum, Ebba Brahe esplanaden 2
Församlingskansliet öppet: **må, ti, to, fre kl. 9-14, ons kl. 11-16.**
Tel. 0403 100 430

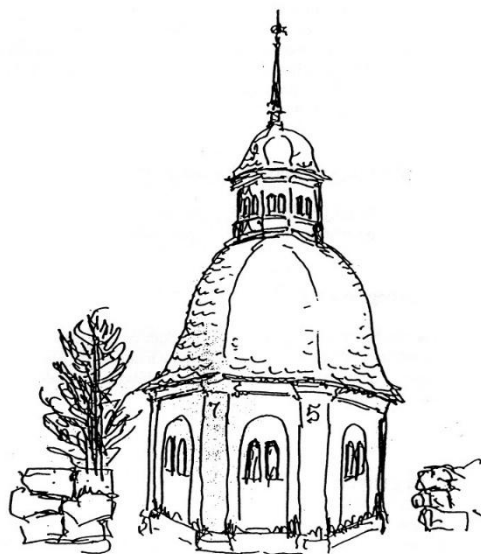
Pedersöre församling, Kyrkostrands församlingshem, Vasavägen 116
Församlingskansliet öppet: **må, ons kl. 8.00.-12.00, to kl. 13.00-17.00**
Tel. 0403 100 440, e-post: pedersore.forsamling@evl.fi

Gravkontoret

Jakobstads församlingscentrum, Ebba Brahe esplanaden 2
Öppet **må-fre kl. 9.00-15.00**
tel. 0403 100 404 / 0403 100 403 / 0403 100 400 (info)

Kustens och Ålands Centralregister, Campus Allegro, Köpmansgatan 10
Öppet **må-fre kl. 9.00-15.00**
Tel. 040 759 1204 eller e-post: crkr@evl.fi

Från och med början av oktober år 2022 togs fullmakter för företag i bruk i tjänsten
'Beställ ämbetsbevis' på webbadressen: **www.bestallambetsbevis.fi** i evangelisk-lutherska kyrkan
i Finland. I fortsättningen kan beställare i företag och organisationer beställa ämbetsbevis via
webbtjänsten.

Församlingshem och kyrkhem

Jakobstads församlingscenter, Ebba Brahe esplanaden 2
Tel. köket 0403 100 480

I lilla salen finns plats för ca. 50 personer (sittplatser vid bord).

I stora salen finns 150 sittplatser.

Om båda salarna används finns plats för 250 personer.

Kyrkostrands församlingshem, köket tel. 0403 100 482.

Esse församlingshem, köket tel. 0403 100 458
eller ledande husmor Maarit Sauna-aho tel. 0403 100 409

Purmo kyrkhem, köket tel: 0403 100 465
eller ledande husmor Maarit Sauna-aho tel. 0403 100 409

Bennäs kyrkhem (max 100 sittplatser)
kontakta ledande husmor Maarit Sauna-aho tel. 0403 100 409.

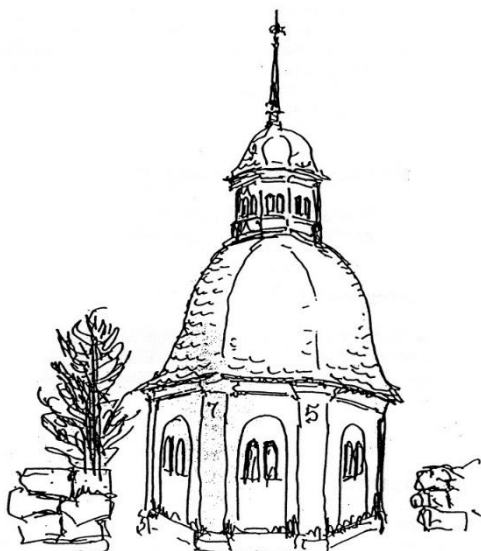
Begravningsplatser

Jakobstads gravgård, tel. 0403 100 472

Pedersöre gravgård, tel. 0403 100 475

Esse gravgård, tel. 0403 100 457

Purmo gravgård, tel. 0403 100 466

Anteckningar

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.